

завжди знаходяться на поверхні; підготовка і підбір кадрів; виховна функція. Частині громадських рухів притаманна інструментальна функція, яка полягає у виборі методів реалізації практичних завдань. Важливово є експресивна функція, що задовольняє емоційні потреби членів у спілкуванні, довірі, повазі і у самореалізації.

У демократичних країнах громадські об'єднання виконують специфічну роль і перебирають на себе значне коло важливих обов'язків. Це стосується переважно соціальної сфери. За експертними оцінками в Україні нараховується до 20 тис. громадських організацій. У той час як у ФРН, яка приблизно дорівнює Україні за кількістю населення, функціонує майже 1 млн таких структур. Наявність широкого спектру громадських об'єднань та умови їх функціонування є одним із визначальних індикаторів суспільства. Демократичне суспільство не лише декларує, але реально гарантує права і свободи своїм громадянам. У ньому громадські об'єднання виступають несучим елементом політичної конструкції суспільства.

Література.

1. Закон України «Про політичні партії в Україні» // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 23. – Ст. 118; Закон України «Про вибори народних депутатів України» // Голос України.— 2001. – 6 листопада та інші; Закон України «Про об'єднання громадян» // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 34.

2. Роль громадських організацій та інших неурядових структур у становленні та розвитку місцевого самоврядування в Україні / За ред. В. В. Кравченка. Науково-практичний посібник. – К.: Атіка, 2003. – 288 с.

3. Кормич Л. І., Шелест Д. С., Бабій С. І. Формування партійної системи сучасної України. – Одеса: Кобза. – 2000. – 192 с.

4. Матеріали «круглого столу» на тему: «Модернізація політичних інститутів та оптимізація взаємовідносин між суб'єктами політичного процесу. Політичні партії і вибори 2002 року» / За ред. проф. О. П. Якубовського. – Одеса: Оптіум, Українська академія державного управління при Президентові України. Одеський філіал. 2001. – 180 с.

5. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження форм реєстрів політичних партій, обласних, міських і районних організацій або інших структурних утворень, передбачених статутом партії» від 3 липня 2001 р. № 556/7 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 28. – Ст. 1285.

6. Петрунько О. В. Імпліцитні типології політичних лідерів у свідомості елек-торату України: Автореф. дис. ... канд. психол. наук (19.00.05).— К., 2000. – 19 с.

7. Кормич Л. І., Шелест Д. С. Громадські об'єднання та політичні партії сучасної України / Л. І. Кормич, Д. С. Шелест. – К.: АВРІО, 2004. – 261 с.

УДК 35.072.2

Олена Єршова

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ З ОБЛІКУ ТА РОЗПОДІЛЕННЯ ЖИТЛОВОЇ ПЛОЩІ У СФЕРІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

На сьогодні постає нагальна потреба у розробці конкретних дієвих заходів щодо підвищення ефективності контролю в державних органах в системі державного управління, у тому числі, у державних органах місцевого самоврядування з обліку та розподілення житла. Основною метою дослідження у цьому напрямку є з'ясування проблем контролю за діяльністю державних органів місцевого самоврядування з обліку та розподілення житла та розробка дієвих методів підвищення ефективності роботи цих органів. Актуальність такого дослідження визначена необхідністю не тільки чіткого визначення змісту і завдань контролю в державному управлінні, а переходом до нового ставлення до цієї категорії, а саме, як невід'ємної частини організаційної роботи, складовими елементами якої є відпрацювання та прийняття рішень, технологія й перевірка результатів рішень органів державного управління взагалі, та, зокрема, органів місцевого самоврядування з обліку та розподілення житла.

Ключові слова: облік і розподілення житла, державні органи місцевого самоврядування, методи роботи.

Державний контроль – це форма здійснення державної влади, забезпечення додержання законів та інших нормативних актів, що видаються органами держави, система державних органів перевірки.

Відсутність дієвого державного механізму контролю призводить до того, що найслабшою ланкою у здійсненні внутрішньої державної політики є реалізація державних програм в регіонах.

На сьогодні постає нагальна потреба у розробці конкретних дієвих заходів щодо підвищення ефективності контролю в державних органах в системі державного управління, у тому числі у державних органах місцевого самоврядування з обліку та розподілення житла, перетворення функції контролю, що носить майже фіктивний характер, на систему дієвих заходів.

Управління з питань обліку та розподілення житла є структурним підрозділом Сімферопольського міського виконкому, який утворений з метою здійснення обліку та розподілення житла з подальшим забезпеченням громадян житловими приміщеннями.

Відділ у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами та Кодексами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Ради міністрів АР Крим, Правилами обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов та надання їм житлових приміщень.

Відповідно до покладених завдань, Управління з питань обліку та розподілення житла виконує такі функції:

- здійснення контролю за обліком громадян, які потребують поліпшення житлових умов та надання їм житлових приміщень шляхом отримання заяв від громадян;
- підготовка проектів рішень з розподілення житла з подальшою видачею ордерів на ці житлові приміщення;
- інформування виконкому та ради про стан виконання функцій управління.

© Єршова О.І., 2010.

Робота відділу контролю проводиться згідно із затвердженими щорічним, місячними планами у визначені терміни.

Контроль за виконанням Законів України, Постанов Верховної Ради України, актів і доручень Президента України, Кабінету Міністрів України, актів центральних органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, розпоряджень міського голови здійснюється за допомогою використання комп'ютера, карток та журналів. Контроль роботи управління забезпечено проведенням щорічного статистичного аналізу надходження та виконання документів.

Питання щодо стану виконавської дисципліни та роботи із документами систематично розглядаються колегіально на засіданні комісії з житлових питань з подальшим розглядом на засіданні виконанку.

В управлінні з питань обліку та розподілення житла велику роль приділяють підвищенню кваліфікації працівників.

Велику роль управління приділяє просвітницькій роботі: регулярно проводяться тематичні семінари для працівників підприємств та установ міста, які мають на своєму балансі житловий фонд.

Державний контроль за роботою управління з питань квартирного обліку включає:

- прокурорський контроль (нагляд), який посідає особливе місце, складається з загального нагляду прокуратури, що виражений у формі перевірок законності дій службових осіб при безпосередньому виконанні своїх службових обов'язків;
- фінансово-кредитний контроль, який здійснюють Міністерство фінансів, податкова, митна служба, Національний банк України, Рахункова палата, Державна контролально-ревізійна служба (контрольно-ревізійне управління в Автономній Республіці Крим);
- судовий контроль, який має непрямий характер, оскільки контролюється лише законність нормативно-правових актів, які базуються на законах, та законність дій службових осіб, які виконують ці закони;
- громадський контроль, який є важливою рисою у розвитку демократичного громадянського суспільства, реалізується через різноманітні громадські об'єднання та структури громадянського суспільства, депутатів як представників громадськості, органи місцевого самоврядування, профспілки, діяльність рейдових бригад, різноманітних контрольних комісій та ін., а також громадянами безпосередньо шляхом звернень (заяв, клопотань, пропозицій, скарг).

Так, згідно зі статтею 40 Конституції України, усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлених законом строках.

Практична реалізація цього права громадянами України регулюється Законом України «Про звернення громадян» від 02.10.96 р. № 393/96-ВР, зі змінами та доповненнями, Указом Президента України «Про додаткові заходи щодо забезпечення реалізації громадянами конституційного права на звернення» від 13 серпня 2002 року N 700/2002, Указом Президента України «Про невідкладні заходи з удосконаленням організації прийому громадян органами державної влади, органами місцевого самоврядування та посадовими і службовими особами цих органів» із змінами і доповненнями, внесеними Указом Президента України від 27 січня 2005 року N 111/2005 та іншими нормативними документами.

Під зверненнями громадян розуміють викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зauważення), заяви (клопотання) і скарги. Залежно від кількості заявників розрізняють індивідуальні та колективні звернення. Звернення

громадян можуть містити, зокрема, пропозиції про поліпшення діяльності державних і громадських органів, викривати недоліки в їх роботі, скарги на дії посадових осіб тощо. Забороняється відмова в прийнятті та розгляді звернення з посиланням на політичні погляди, партійну належність, стать, вік, віросповідання, національність громадянина, незнання мови звернення.

Практично всі звернення повинні розглядатися і вирішуватися не довше одного місяця з дня їх надходження. А граничний строк розгляду звернень, що не потребують додаткового вивчення, вдвічі менший – не більше 15 днів із дня їх одержання. Якщо в місячний строк вирішити порушені у зверненні питання неможливо, керівник відповідного органу, підприємства, установи, організації або його заступник установлюють необхідний строк для його розгляду, про що повідомляється особі, яка подала звернення. При цьому загальний строк вирішення питань, порушених у зверненні, не може перевищувати сорок п'ять днів. Якщо громадянин, який подав звернення, має встановлені законодавством пільги, воно розглядається в першочерговому порядку.

При розгляді заяви або скарги громадянин має право:

- особисто викласти аргументи особі, яка перевіряла заяву або скаргу, і брати участь у перевірці поданої скарги або заяви; – знайомитися з матеріалами перевірки; – подавати додаткові матеріали або наполягати на їх запиті органом, що розглядає заяву або скаргу; – бути присутнім при розгляді заяви або скарги; – користуватися послугами адвоката або представника трудового колективу, організації, що здійснює правозахисну функцію, оформивши це повноваження у встановленому законом порядку; – одержати письмову відповідь про результати розгляду заяви або скарги; – виражати усно або в письмовому вигляді вимоги щодо дотримання таємниці розгляду заяви або скарги; – вимагати відшкодування збитків, якщо вони стали результатом порушень установленого порядку розгляду звернень.

Посадові особи в межах своїх повноважень зобов'язані:

- об'єктивно, всебічно і вчасно перевіряти заяви або скарги; – на прохання громадянина запрошувати його на засідання відповідного органу, що розглядає його заяву або скаргу, – скасовувати або змінювати рішення, що підлягають оскарженню, у випадках, передбачених законодавством України, якщо вони не відповідають закону або іншим нормативним актам; – невідкладно вживати заходів щодо припинення неправомірних дій, виявляти, усувати причини та умови, що сприяли порушенням; – забезпечувати поновлення порушених прав, реальне виконання прийнятих у з'язку із заявою або скарою рішень; – у письмовому вигляді повідомляти громадянина про результати перевірки заяви або скарги і суть прийнятого рішення; – уживати заходів щодо відшкодування у встановленому законом порядку матеріальних збитків, якщо вони були завдані громадянину в результаті обмеження його прав або законних інтересів, вирішувати питання про відповідальність осіб, з вини яких було допущено порушення, а також на прохання громадянина не пізніше, ніж у місячний термін, прийняті рішення довести до відома органу місцевого самоврядування, трудового колективу або об'єднання громадян за місцем проживання громадянина; – у разі визнання заяви або скарги необґрунтованою роз'яснити порядок оскарження прийнятого щодо неї рішення; – не допускати безпідставної передачі розгляду заяв або скарг іншим органам.

Контроль за дотриманням законодавства про звернення громадян відповідно до своїх повноважень здійснюють Верховна Рада України, народні депутати України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Уповноважений з прав людини Верховної Ради України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські, районні, районні в містах Києві та Севастополі державні адміністрації, сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі комітети, депутати місцевих рад, а також мініс-

терства, інші центральні органи виконавчої влади щодо підлеглих їм підприємств, установ і організацій.

Нагляд за дотриманням законодавства про звернення громадян здійснюється Генеральним прокурором України і підлеглими йому прокурорами. Відповідно до наданих їм чинним законодавством повноважень вони вживають заходів до поновлення порушених прав, захисту законних інтересів громадян, притягнення порушників до відповідальності.

Таким чином, вважаю, що звернення громадян – це дійсно досить ефективний інструмент, що підходить для вирішення різного роду ситуацій, на які таке щедре життя будь-якого державного службовця, посадової особи, керівника. Окрім цього, громадський контроль – це суттєвий елемент на шляху підвищення ефективності роботи будь якої структури державного управління, у тому числі й управління з питань квартирного обліку та розподілення житла.

Але у будь якому разі, вважаю, що функціонування механізму контролю у сфері виконавчої влади буде залежати в першу чергу від якості і повноти законодавчо-нормативної бази.

Потрібно розробити низку проектів законів, наприклад, «Про державний контроль у сфері діяльності органів виконавчої влади та їх посадових осіб», «Про міністерства та інші відомства виконавчої влади», «Про Кабінет Міністрів України», які б могли чітко окреслити обов'язки та повноваження контрольних органів у вертикалі виконавчої влади, чітко визначити функції контролю, обсяг і межі його здійснення, а також функціональні та процесуальні механізми, наслідки контролю.

Про чіткі функції контролю в виконавчій владі неможливо говорити без прийняття адміністративного кодексу України, де будуть чітко виділені контрольні функції державної виконавчої влади на всіх рівнях. Для чіткості та ясності документів, що опрацьовуються, необхідно розробити едину інструкцію з діловодства.

Особливу увагу слід звернути на розробки науковців, не повинні залишатися поза увагою пропозиції та побажання працівників органів виконавчої влади. Так, вважаю, що перевірки різноманітних контролюючих органів, які здійснюються на сьогодні в процесі роботи управління з питань квартирного обліку та розподіленню житла, є досить розрізненими, не достатньо чітко спланованими, хаотичними, що заважає в принципі роботі управління, та фактично не мають на меті контроль за роботою управління та його посадових осіб з метою подальшого її поліпшення і удосконалення, а скоріше – виявлення будь-якого негативного результату (для «галочки»). Тому вважаю за необхідне більш детально підходити до складання планів контролюючих перевірок, де ураховувати необхідність комісійних перевірок. Також вважаю, що такі перевірки мають носити не стільки контрольний, скільки контрольно-аналітичний та методичний характер, повинна відбутися переорієнтація функцій державного контролю у сфері реалізації управлінських рішень з каральною на допоміжну, яка передбачає не стільки виявлення фактів порушень виконавської дисципліни органами виконавчої влади, скільки з'ясування причин виникнення цих порушень та розробки стратегії подолання цих проблем.

Окрім цього, значну увагу при подальшому формуванні та функціонуванні управління слід приділяти кадровому питанню.

При формуванні та оновленні кадрового персоналу управління слід проводити не стільки відбір – пошук людей на визначену посаду з урахуванням встановлених вимог, скільки підбір кадрів, тобто пошук, ідентифікація вимог посади під заздалегідь відомі можливості людини, накопичений нею професійний досвід, стаж та здібності. Звичайно заздалегідь слід вжити заходів щодо підготовки та перевідготовки персоналу, так як формування професійного кадрового складу дозволить значно підвищити виконавську дисципліну.

Якість та своєчасність виконання покладених на управління завдань значною мірою залежить від технічного та програм-

ного оснащення робочих місць працівників. Оскільки управління виконує чималий обсяг роботи, тісно співпрацює з іншими відділами та управліннями, то для швидкої і якісної реалізації поставлених завдань застосування нових інформаційних технологій дозволить на належному рівні виконувати покладені на управління обов'язки, не збільшуючи чисельність працівників апарату, а це значна економія бюджетних коштів.

Вважаю, що ефективна діяльність та розвиток державного адміністративного контролю в регіонах у тому числі за роботою управління залежить від:

- достатнього законодавчо-нормативного обґрунтування діяльності відповідного інституту;
- кваліфікованого та виваженого підходу до підбору, підготовки та розстановки кадрів;
- застосування в роботі сучасних технічних засобів та відповідних прикладних програм.

Такий підхід дозволить підняти якість виконавчої дисципліни та дієвість державних нормативних актів не лише в управлінні з питань обліку та розподілення житла – структурному підрозділі Сімферопольського міського виконкому, а й в інших регіонах України.

На сьогодні в Україні чимало зроблено у напрямку створення правових зasad здійснення функції контролю у сфері державного управління. В першу чергу йдеється про Конституцію України та низку Законів України, що регулюють контрольні повноваження органів державної влади. Серед них Закони України «Про державну контролально-ревізійну службу в Україні», «Про державну податкову службу України», «Про банки й банківську діяльність» та ін.

Правове забезпечення системи контролю в органах виконавчої влади має відповідати таким основним принципам:

- відкритість процесу контролю для засобів інформації та громадськості;
- гласність проведення;
- відповідність чинному законодавству;
- законність, яка забезпечує здійснення управлінської діяльності на засадах і відповідно до Конституції та законів України;
- демократизм, що передбачає активне залучення громадян до процесу проведення контролю;
- інформування населення про результати контролю;
- раціональність, яка передбачає науково-практичне обґрунтування вдосконалення процедур.

Однак якою б чіткою та досконалою не була законодавча база, якою продуманою та виваженою не була б внутрішня політика держави, без прямої реалізації державної влади, через механізм виконавчих структур, не можна говорити про ефективність самого державного управління.

Організація, ефективна діяльність, розвиток та підняття якості державного адміністративного контролю в регіонах потребує на сьогодні таких практичних кроків.

1. Орієнтування діяльності контролюючих органів у сфері роботи органів виконавчої влади на впровадження у свою практику елементів не лише адміністративного аудиту, а й функціонального, покликаного з'ясовувати недоліки в організації роботи державної установи або її взаємодії з іншими органами державної влади та сприяти їх усуненню. Це сприятиме переорієнтації функцій державного контролю у сфері реалізації управлінських рішень з каральною на допоміжну, яка передбачає не стільки виявлення фактів порушень виконавської дисципліни органами виконавчої влади, скільки з'ясування причин виникнення цих порушень та розробки стратегії подолання цих проблем.

2. Розвиток системи моніторингу міжвідомчого документообігу та розгляд органами виконавчої влади звернень громадян, надання населенню управлінських послуг з метою більш широкого охоплення всього спектру управлінських відносин.

3. Розроблення та запровадження науково обґрунтованих нормативів щодо організації праці в органах виконавчої влади, здійснення її моніторингу з метою підвищення виконавської дисципліни за рахунок інтенсифікації праці державних службовців.

4. Розроблення та впровадження стандартів щодо реалізації внутрішнього та зовнішнього контролю в органах виконавчої влади.

5. Сприяння створенню органів громадського контролю за діяльністю виконавчої влади на центральному та місцевому рівнях з метою широкого залучення громадськості до управління державою.

6. Започаткування спеціальних періодичних видань, де б висвітлювалися результати перевірок органів виконавчої влади та давались пояснення щодо покращення якості їх виконання. Це сприятиме забезпеченням відкритості і прозорості в діяльності органів виконавчої влади.

7. Національній академії державного управління при Президентові України, іншим навчальним закладам системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців розробити та впровадити в навчальний процес програми з організації контролю та забезпечення виконавської дисципліни. Це дозволить вдосконалити підготовку висококваліфікованих кадрів для органів контролю та у цілому органів державного управління як інституту державної влади.

Також при цьому не слід забувати про такі сутто практичні заходи вдосконалення контролю в державних органах у сфері державного управління, як взаємоз'язок та співпраця з іншими контролюючими структурами державного управління, що значно підвищить ефективність контролю, понизить його собівартість, значно прискорить його; наведення чіткого порядку в роботі системи виконавчої влади; надання внутрішнім структурам державних органів більшої самостійності в розробці та здійсненні державної політики; скорочення кількості центральних органів виконавчої влади; проведення в цих органах функціонального обстеження з метою включення дублювання функцій; уваження функціонування державної служби та підвищення її статусу; застосування в роботі сучасних технічних засобів та відповідних прикладних програм. Окремо слід виділити необхідність фінансування та матеріально-технічного забезпечення, яке необхідно для безпосереднього та безперешкодного виконання своїх функцій органами виконавчої влади взагалі та управління з питань обліку та розподілення житла зокрема.

Таким чином, вважаю, що контроль повинен бути не виключною, а невід'ємною частиною організаційної роботи, складовими елементами якої є відпрацювання та прийняття рішень, технологія й перевірка результатів рішень органів державного управління. Він повинен бути всеохоплюючим, ним повинні займатись усі, а не лише спеціальні контрольні підрозділи, тільки за таких умов він стане методом стримування та противаг в державному управлінні. Разом з тим проблема ефективності контролю в державному управлінні, на сьогодні, залишається майже не висвітленою.

Література.

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997.
2. Цивільно-процесуальний Кодекс України // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
3. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» від 26 листопада 1993 року № 3659-XII // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
4. Закон України «Про державний контроль» // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
5. Закон України «Про державну контролльно-ревізійну службу в Україні» від 26 січня 1993 року № 2939-XII // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
6. Закон України «Про звернення громадян» від 2 жовтня 1996 року № 393/96-BP // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
7. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року № 280/97-BP // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
8. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року № 586-XIV // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
9. Закон України «Про Рахункову палату» від 11 липня 1996 року № 315/96-BP // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
10. Указ Президента України «Про порядок організації та здійснення контролю за виконанням указів, розпоряджень і доручень Президента України» від 19 лютого 2002 року № 155/2002 // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
11. Указ Президента України «Про заходи щодо вдосконалення організації контролю за виконанням актів та доручень Президента України» від 29 березня 2000 р. № 549/2000 // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку контролю за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади» від 9 березня 1999 р. № 339 // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо поліпшення контролльно-ревізійної роботи в міністерствах та інших центральних органах виконавчої влади» від 10 липня 1998 року № 1053 // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
14. Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок контролю за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади» від 9 березня 1999 р. № 339 // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про деякі заходи щодо підвищення рівня виконавської дисципліни у центральних органах виконавчої влади» від 2 березня 2001 р. № 207 // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
16. Постанова Кабінету Міністрів України «Про окремі факти нездовільного виконання актів і доручень Президента України та рішень Кабінету Міністрів України» від 21 липня 2000 року № 1149 // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
17. Постанова Кабінету Міністрів України «Типове положення про відділ контролю апарату обласної, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації» від 21 серпня 2000 р. № 549 // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
18. Постанова Кабінету Міністрів України «Типовий регламент місцевої державної адміністрації» від 11 грудня 1999 р. № 2263 // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
19. Лист Кабінету Міністрів України «Щодо утворення в апаратах обласних адміністрацій управлінь з контролю» від 07 червня 2004 року № 50276 // Електронна повнотекстова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
20. Авер'янов В. Б., Андрійко О. Ф. Виконавча влада і державний контроль. – К.: Вища школа права при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 1999. – С. 27.
21. Адміністративне право України / За ред. Ю. П. Битяка. – Харків: Право, 2001.

22. Андрійко О. Ф. Державний контроль: нові погляди на його сутність і призначення / Державний контроль у сфері виконавчої влади: Наукова доповідь // За заг.ред. В. Б. Авер'янова. – К.: «Юрнаукацентр», 2000. – С. 10–12.
23. Дегтяр А. Організаційне забезпечення контролю реалізації державно-управлінських рішень // Вісник УАДУ. – 2003. – №4. – С. 14–18.
24. Державне управління в Україні: навч. посібник / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К.: ТОВ «СОМІ», 1999.
25. Дубенко С. Контроль в системі державної служби України // Актуальні проблеми реформування державного управління: Матеріали щорічної наук.-практ. конф. науково-педагогічного персоналу, слухачів, аспірантів, докторантів Академії. – К.: Вид-во УАДУ, 1997. – С. 221–222.
26. Колпаков В. К. Адміністративне право України. – К.: Основи, 1999. – 665 с.
27. Нижник Н. Р. Україна – державне управління, шляхи реформування. – К.: Основи, 1997–272 с.
28. Полінець О. Контроль у державному управлінні: сутність, види та форми його здійснення // Вісник УАДУ. – 2000. – № 2. – С. 71–76.
29. Полінець О. Розвиток контролю в державному управлінні України на етапі проведення демократичних реформ // Збірник наукових праць УАДУ. – 2001. – № 1. – С. 348–351.
30. Сушинський О. Контрольна влада України: конституційний статус // Вісник УАДУ. – 2001. – № 4. – С. 328–334.

виклад
основного матеріалу

Мета

випускників, які були б затребувані на ринку праці. Фахівець нової формaciї зі швидким, гнучким і критичним мисленням, багатою уявою й мобільною пам'яттю, значно краще пристосовується до виробничих і соціальних умов, змінює їх відповідно до власних смаків і переконанням.

Успішне реформування вищої освіти в умовах ринкових відносин, реалізація потреб особистості, захист прав і інтересів громадян у цій сфері – все це вимагає підвищення ефективності управління вищою освітою на відповідній науково-теоретичній основі, вдосконалювання форм і методів державного впливу, визначення ролі й місця ВНЗ і самих студентів у цих процесах, а отже, і чіткої правової регламентації їхнього статусу в цій системі.

При написанні статті були використані праці сучасних дослідників [1; 2; 3; 4], які аналізували реформування та сучасний розвиток вищої освіти в Україні, з аналізом окремих її пріоритетних напрямків.

 Метою статті є виділення низки проблем у сфері державного управління галузю вищої освіти та визначення шляхів вдосконалення її якісного розвитку.

 Соціально-економічна, політична, духовна модель розвитку українського суспільства може бути оптимальною лише тоді, коли науковці та практики, конструкуючи її і обираючи сучасні технології для реалізації цієї моделі, зможуть зорієнтуватись не тільки на внутрішню реалізацію, а й на загальноцивілізаційні тенденції розвитку людства. Це потрібно для того, щоб зробити випереджальний крок у розвитку України, а не постійно когось наездоганяни.

Немає сумніву в тому, що кожна (будь-яка) сучасна держава є активним чи пасивним учасником і каталізатором глобалізаційного розвитку. Коли йдеться про глобалізацію, то, зазвичай, дослідник оперує такими категоріями, як зближення держав, народів, націй, формування єдиного інформаційного простору, економічного поля. Відбувається певна стандартизація суспільних відносин, між державами. Країна, яка вилучається із цих загальноприйнятих відносин випадає також із загального контексту розвитку суспільних цивілізацій і врешті-решт стає неконкурентоспроможною. При цьому слід мати на увазі, що глобалізація – це ще й загострена конкуренція між державами і націями, яка набуває всепланетарного характеру, охоплюючи конкуренцію всі сфери суспільної діяльності, а не тільки економіку й інформаційну сферу. Тільки та держава посяде гідне місце в цьому світі, яка найефективніше використає людський ресурс, енергозберігаюче та наукове виробництва, опанує новітні технології. Для цього держава повинна бути згуртованою та солідарною: роздрібнена вона не зможе усвідомити свій національний інтерес, належно представити його в конкуренції з іншими країнами. Відтак, вона не зможе забезпечити добробут своїх громадян. Це означає, що конкурентність, суперництво націй, країн, окремих людських спільнот набуває глобального, загальнопланетарного характеру, і охоплює усі без винятку сфери життя. У зв'язку із зазначеним, можна наважитись на висновок, що у недалекому майбутньому залишиться лише три групи держав залежно від їхньої конкурентоспроможності. Першу утворюватимуть ті, що спроможні продукувати новітні технології, які набувають глобального поширення. Це будуть панівні держави чи нації. До другої групи належатимуть держави, здатні принаймні ефективно використовувати ці технології. І третя група – держави, які не зможуть ні першого, ні другого, і тому опиняються на узбіччі людського прогресу. Головним критерієм, визначальною умовою приналежності країни до певної групи буде рівень інтелектуального розвитку як усієї нації, так і кожного громадянина зокрема.

Йдеться про те, щоб формувати не лише носія знань, а й творчу особистість, здатну використовувати отримані знання для конкурентоспроможної діяльності у будь-якій сфері соціального життя, тобто для інноваційного розвитку суспільства. І ця обставина, врешті-решт, визначатиметься ха-

УДК 37.014(477)

Світлана Домбровська

ДО ПИТАННЯ ПРО ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФОРМУВАННЯ СУЧASNOGO OSVITIANSKOGO PРОСТОРУ УКРАЇНИ

Перехід країни до ринкової економіки зумовлює необхідність реформування вищої освіти, яке повною мірою сприяло формуванню самостійного мислення особистості, посиленню індивідуального підходу до розвитку творчих здібностей, докорінному поліпшенню професійної підготовки спеціалістів, здатних працювати в нових умовах. У статті висвітлено результати досліджень процесів реформування вищої освіти в Україні, проаналізовано нормативні документи, які регламентують формування освітіанського простору, та результати росту показників вищих навчальних закладів держав, процеси вдосконалення навчального процесу та труднощі, з якими зіткнулися українські вищі навчальні заклади.

Ключові слова: вища освіта, реформа освіти, вищі навчальні заклади.

У сучасних умовах вища школа є головним чинником формування майбутнього фахівця в різних галузях соціально-економічної сфери. Організація науково-дослідної та навчальної роботи в провідних вузах країни спрямована насамперед на формування всебічно обізнаних і конкурентоспроможних

© Домбровська С.М., 2010.